

دایرة المعارف بزرگ طب اسلامی

ج ۷

▣ بهداشت و پیشگیری از بیماری‌ها در اسلام

▣ اخلاق پزشکی

▣ طبیب معنوی

▣ اعترافات و پیشنهادات

مؤلف:

آیت الله العظمی بروجردی

سرشناسه: نورانی، مصطفی، ۱۳۰۵ - ۱۳۸۲
عنوان و نام پدید آورنده: دایرة المعارف طب اسلامی / مؤلف مصطفی نورانی

مشخصات نشر: اراک، یوحنا، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ۶۷۲ ص، ج ۷

شابک دوره: ۴-۱-۹۵۰۴۱-۶۰۰-۹۷۸ ISBN

شابک: ۳-۸-۹۵۰۴۱-۶۰۰-۹۷۸ ISBN

وضعیت فهرست نویسی:

عنوان دیگر: دائرة المعارف طب اسلامی

موضوع: پزشکی اسلامی - دایرة المعارف‌ها.

رده بندهی کنگره: ۱۳۹۳ د ۲ ن ۳ / ۱۲۸ R

رده بندهی دیویی: ۶۱۰/۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۷۵۲۸۵

دایرة المعارف بزرگ طب اسلامی (جلد ۷)

- مؤلف: آیت الله مصطفی نورانی
- ناشر: یوحنا
- چاپخانه: دژ
- شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
- شابک دوره: ۴-۱-۹۵۰۴۱-۶۰۰-۹۷۸ ISBN
- شابک: ۳-۸-۹۵۰۴۱-۶۰۰-۹۷۸ ISBN
- قیمت دوره ۹ جلدی ۲۰۰۰۰۰ (دویست هزار) تومان
- کلیه حقوق برای ناشر محفوظ می‌باشد.

♦ دفتر اراک: ابتدای خیابان شهید بهشتی

پاساژ اسلامی / طبقه سوم انتشارات یوحنا

همراه: ۰۹۱۸۳۶۲۲۴۵۲

تلفن: ۰۸۶ - ۳۲۲۲۱۶۰۱۸

♦ دفتر قم: خیابان معلم - معلم ۱۰ - کوچه ۵ (شهید فلسفی) پلاک ۴

همراه: ۰۹۱۲۳۹۰۸۴۷۵ - ۰۹۱۲۶۵۱۸۰۳۶

تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۸۳۷۰ - ۳۷۸۳۶۹۱۳

فهرست مطالب

□ بهداشت و پیشگیری از بیماریها در اسلام

پیشگفتار.....	۲۵
● بخش اول: بهداشت.....	۲۵
نظافت در اسلام.....	۲۷
ریشه یابی بهداشت.....	۲۸
ارتباط علم و دین.....	۲۸
آموزش بهداشت.....	۳۱
توجه اسلام به ابعاد مختلف مسائل.....	۳۵
آموزش بهداشت یک عبادت مستمر.....	۳۵
آموزش بهداشت وظیفه کیست؟.....	۳۷
تغییر رفتار.....	۳۸
نمونه هایی از شیوه های آموزشی در اسلام.....	۳۹
بهداشت فردی.....	۴۲
بهداشت خواب.....	۴۵
تأثیر خواب و بیداری.....	۴۸

۵۱	 بهداشت استحمام
۵۲	 حمام و حالت مزاج
۵۷	 نوره کشیدن
۵۹	 نکاتی در مورد خشک کردن بدن
۶۱	 آداب خضاب و روغن مالی
۶۲	 بهداشت پوشش
۶۳	 بهداشت ورزش
۶۷	 بهداشت مسافر
۶۹	 مختصری در بهداشت دریانوردان
۶۹	 رعایت بهداشت در فصول سال
۷۱	 بهداشت بدن
۷۲	 بهداشت دست‌ها
۷۳	 بهداشت پاها
۷۴	 بهداشت ناخن‌ها
۷۵	 بهداشت پوست
۷۸	 بهداشت پوست و موی سر
۸۲	 جوش صورت
۸۴	 نشستن در آفتاب
۸۵	 آفتاب زدگی
۸۶	 بهداشت چشم
۸۷	 بیماری‌های چشم
۸۸	 بهداشت گوش
۹۰	 بهداشت بینی
۹۰	 بهداشت دهان و دندان
۹۸	 چگونه دندانهای کودک را سالم نگاه داریم؟
۱۰۱	 تغذیه مادر و کودک و رابطه آن با سلامت دندانها

دندان درد و پوسیدگی آن	۱۰۵
راههای پیشگیری از پوسیدگی دندان	۱۰۶
بیماری نسوج دور دندان و استخوان	۱۰۶
راههای پیشگیری از بیماری دور دندانی	۱۰۷
بهداشت قلب	۱۰۷
بهداشت عضلات و مفاصل ها	۱۱۱
بهداشت تغذیه	۱۱۴
بهداشت گوشت	۱۱۸
بهداشت نان	۱۲۱
بهداشت شیر و فرآورده های آن	۱۲۲
روشهای بهداشتی کردن شیر	۱۲۳
بهداشت تخم مرغ	۱۲۵
بهداشت سبزیجات و میوه جات	۱۲۶
بهداشت چای	۱۳۱
اطلاعاتی درباره نمک	۱۳۲
روشهای نگهداری مواد غذایی	۱۳۳
نگهداری مواد غذایی در منازل	۱۳۵
بهداشت محیط آشپزخانه، ظروف و وسایل آن	۱۳۶
بهداشت مواد غذایی در اماکن	۱۳۸
وقت خوردن غذا و وعده های آن	۱۳۹
جویدن غذا	۱۴۲
جویدن فرآورده های صمغی	۱۴۲
توصیه های سودمند از ائمه معصومین علیهم السلام	۱۴۳
ضررهای پرخوری	۱۴۶
پرخوری و مرض قند	۱۴۸
پرخوری و فشار خون	۱۴۹

۱۴۹	غذای کامل
۱۵۲	نمونه‌ای از غذاهای کامل بهداشتی
۱۵۳	مشخصات تغذیه بد
۱۵۴	آب خوردن
۱۵۶	ضرر نوشیدن آب بعد از خوردن میوه
۱۵۷	ناسازگارهای غذایی
۱۵۸	اشکال دیگر ناسازگارها تحت عنوان تضاد
۱۵۸	غذاهای سازگار با یکدیگر
۱۵۹	غذاها و گوارش آنها
۱۶۱	پرهیز (حمیه)
۱۶۲	رژیم غذایی برای متعادل شدن وزن بدن
۱۶۳	تغذیه حرام
۱۶۴	گوشت خوک
۱۶۵	مردار
۱۶۶	خون
۱۶۶	بهداشت روانی
۱۶۷	قرآن، شفای دردها و آرام بخش دلها
۱۶۸	فوائد جسمی، اخلاقی و بهداشتی روزه
۱۷۱	حضور در پیشگاه الهی و ذکر او
۱۷۱	محبت، دوستی و دلبستگی
۱۷۳	عفو و گذشت
۱۷۴	رفتاری نیک و عمل صالح
۱۷۶	توبه
۱۷۷	توازن و اعتدال
۱۷۹	موفقیت در سایه امنیت
۱۸۰	سکوت

۱۸۰	مسائل جنسی و نقش آن در سلامتی روح و جسم
۱۸۱	تغییرات و تحولات بلوغ
۱۸۳	نقش خانواده در بهداشت روانی
۱۸۵	نقش جامعه در سلامت روانی
۱۸۶	پرورش خردسالان
۱۸۷	سعادت و شقاوت کودک
۱۸۹	اثر غذای حرام
۱۸۹	اثر شرابخواری در فرزندان
۱۹۰	تأثیر محیط و آب و هوا در سلامت روانی انسان
۱۹۱	تأثیر رنگها در روان آدمی
۱۹۲	انتخاب رنگ لباس
۱۹۲	انتخاب رنگ کفش
۱۹۳	زینت و آرایش
۱۹۳	اسلام و فضای پاک و معطر
۱۹۴	آداب انگشتی
۱۹۴	بهداشت نسل
۱۹۷	تأثیر تغذیه در نطفه و جنین
۱۹۸	تأثیر سوء الکحل
۲۰۰	اعتیاد و نسل
۲۰۱	سیگار و نسل
۲۰۲	ازدواج با بیگانه یا خویشاوند
۲۰۶	آداب همبستری و آمیزش
۲۱۳	بهداشت اطفال
۲۱۳	برتری تغذیه با شیر مادر
۲۱۴	تأثیر تغذیه در بهداشت مادر و کودک
۲۱۵	قبل از شیر دادن چه باید کرد؟

قارچ سرپستان	۲۱۶
بهداشت نوزاد	۲۱۷
چگونگی تغذیه مادران	۲۱۷
مراقبت در دوران حاملگی	۲۱۹
وضع حمل آسان	۲۱۹
ختنه کردن اطفال	۲۲۰
بهداشت جهازات تناسلی و ادرار	۲۲۱
بهداشت دستگاه تناسلی	۲۲۱
بیماری سیفلیس	۲۲۳
بیماری سوزاک	۲۲۴
شانکر نرم یا آتشک	۲۲۵
اقدامات لازم جهت پیشگیری و مبارزه با بیماریهای آمیزشی	۲۲۶
بهداشت محیط	۲۲۷
بهداشت هوا	۲۲۷
مبارزه با آلودگی هوا	۲۲۹
هوای خوب	۲۳۰
تأثیر هوا و اوضاع اقلیمی در انسان	۲۳۰
بهداشت آب	۲۳۲
بهداشت آب دریا و علل آلودگی آن	۲۳۵
بهداشت استخرهای شنا	۲۳۶
بهداشت مسکن	۲۳۷
سروصداها	۲۴۱
جلوگیری از سوانح و حوادث	۲۴۱
بهداشت دفع زباله	۲۴۲
مبارزه با حشرات	۲۴۳
سوسک	۲۴۴

۲۴۴		موش
۲۴۵		اجتناب از سگ
۲۴۶		روشهای مبارزه با بندپایان
۲۴۶		مبارزه با شپش
۲۴۷		مبارزه با کک
۲۴۷		مبارزه با پشه خاکی
۲۴۷		مبارزه با کنه ها و میره ها
۲۴۸		بهداشت مسجد و زیارتگاهها
۲۴۹		بهداشت مراکز تهیه، تولید، توزیع و فروش مواد غذایی
۲۵۰		بهداشت توالت
۲۵۰		محلّ توالت را کجا باید انتخاب کرد؟
۲۵۱		تخلّی قبل از خواب
۲۵۲		بهداشت مسافرخانه ها و هتل ها
۲۵۳		بهداشت اردوگاهها
۲۵۴		شرایط بهداشتی محوطه کار
۲۵۵		لباس و وسایل حفاظتی کارگران
۲۵۶		بهداشت محیط کشتارگاه
۲۵۸		بهداشت بیمارستانها
۲۶۰		عیادت مریض
۲۶۲		ثواب صبر مریض و شکایت نکردنش
۲۶۴		بهداشت غسالخانه ها
۲۶۵		بهداشت گورستانها
۲۷۱		● بخش دوم: پیشگیری
۲۶۹		مقدمه
۲۷۱		بیماریهای عفونی
۲۷۵		عفونت ویروسی

۲۷۶	بیماریهای عروق، سیفلیس آنورتا و ائساع آن
۲۷۷	تصلب شرائین
۲۷۸	بیماری ریتو
۲۷۸	فشارخون اصلی
۲۷۸	کمی فشارخون
۲۷۹	اغما (سنگوب)
۲۷۹	شوک
۲۷۹	واریس
۲۷۹	اسهال باکتریها
۲۸۰	اسهال درازمدت همراه با نشانه‌های سوء جذب
۲۸۱	اسهال حاد آبکی
۲۸۱	تیفوس
۲۸۳	مرض گرم‌زدگی
۲۸۶	اختلاف درمان در مزاجهای گرم و سرد
۲۸۶	بیماری چاقی، بیماری کوشینگ
۲۸۷	لاغری
۲۸۷	داروی لاغری
۲۸۸	داروی تقویتی
۲۸۸	دوای فربه کننده بدن
۲۸۹	چاقی در بیماران مبتلی به افزایش فشار خون
۲۸۹	خطر جراحی در بیماران چاق
۲۸۹	استفراغ به علت ازدیاد آستون خون (آستونمی)
۲۹۰	مصرف آنتی بیوتیک و سوء جذب مواد قندی در نوزادان
۲۹۱	بیماری قند
۲۹۶	بیماری قند بی مزه
۲۹۶	انواع بیماری قند

شیره لوزالمعده.....	۲۹۷
بیماری قند در کودکان.....	۲۹۷
لوزالمعده و ترشح داخلی آن.....	۲۹۹
بیماریهای مری.....	۲۹۹
هیجان خون (فشارخون).....	۳۰۱
کم خونی.....	۳۰۴
مبارزه بدن با عوامل مضر.....	۳۰۶
تغییرات پس از مرگ.....	۳۰۶
زندگی اعضا جدا از بدن.....	۳۰۶
تعریف زنده و مرده بودن در عناصر شیمیایی.....	۳۰۷
فعالیت عناصر.....	۳۰۷
فعالیت عناصر آبهای معدنی.....	۳۰۷
خواص بازتاب عناصر فعال.....	۳۰۹
بازتاب نور خورشید.....	۳۱۰
بازتاب تشعشعات حرارت.....	۳۱۳
بازتاب طلا و نقره.....	۳۱۳
دندان.....	۳۱۴
مسواک و چگونگی استفاده از آن.....	۳۲۰
انتخاب نوع مسواک.....	۳۲۱
وسایل کمکی تمیز نمودن دندانها.....	۳۲۱
پیشگیری از پوسیدگی دندانها.....	۳۲۲
قرصهای حاوی فلوراید.....	۳۲۳
بیماریهای پریدودنتال.....	۳۲۴
رابطه رژیم غذایی و بیماریهای دهان و دندان.....	۳۲۵
مادر و کودک.....	۳۲۶
تغذیه نوزاد.....	۳۲۷

۳۳۱	ضایعات قلبی
۳۳۱	ضایعات حواش پنجمگانه
۳۳۲	اختلالات سیستمیک و عمومی، لوسمی
۳۳۳	زرد زخم
۳۳۳	روماتیسم مفصلی حاد و قلبی
۳۳۴	مالاریا
۳۳۴	خلاصه‌ای از برنامه مالاریا و راه ریشه کن کردن آن
۳۳۵	دوره زندگی انگل مالاریا
۳۳۶	علائم بالینی بیماری مالاریا
۳۳۷	راه تشخیص و درمان بیماری مالاریا
۳۳۸	ریشه کنی مالاریا
۳۳۸	مراحل زندگی آنوفل
۳۴۶	افزایش آب بدن
۳۴۷	آلرژی Allrgy
۳۴۸	عوامل ایجاد نقائص خلقت مادرزادی
۳۴۸	عوارض ناشی از باد
۳۴۹	بیماری‌زایی پیتواستریتوکوک
۳۴۹	بیماری‌زایی کوریه باکتریوم دیفتریه C.DIPHTERIAE
۳۵۰	آسپرین
۳۵۰	درمان ناباروری در دهه هشتاد
۳۵۱	واکنش در طول بیهوشی
۳۵۱	اثرات جانبی کلروپرومازین
۳۵۱	اکسیدنیتر، یک آپوئید اعتیادآور
۳۵۲	درمان نگاهدارنده با مقادیر کم دارو در شیذوفرنی
۳۵۲	نشانه‌های آنژین استریتوکوکی و درمان آن
۳۵۳	نشانه‌های بیماری باز دو و درمان آن

۳۵۳	در تدبیر کودکان، جوانان، کهول و مشایخ
۳۵۳	جویدن فرآورده‌های صمغی
۳۵۴	ویروس ایدز
۳۵۵	بیماری ایدز در خاورمیانه
۳۵۷	درمان سرمازدگی
۳۵۸	درمان بی حسی اندام
۳۵۸	درمان فلج اندام
۳۵۸	چیزهایی که برای ذهن سودمند است
۳۶۰	چیزهایی که برای ذهن زیان‌آور است
۳۶۱	سکته مغزی
۳۶۳	لرزش اندام
۳۶۴	مواد سودازا
۳۶۵	تعریف وبا
۳۷۵	خستگی
۳۷۶	خستگی عصبی
۳۷۶	هاری

● اخلاق پزشکی

۳۸۱	پیش‌گفتار
۳۸۳	مقدمه
۳۹۳	● بخش اول: کلیاتی در علم اخلاق
۳۸۹	مقدمه اخلاق اسلامی
۳۹۰	فکر مبداء و معاد در ساخت انسان
۳۹۱	جهان دو بعدی
۳۹۲	حقایق و واقعیتهای
۳۹۳	سعادت در گرو عقل یا مذهب؟
۳۹۴	حکمت عملی «فلسفه اخلاق»

۳۹۴	علوم در قرآن
۳۹۶	اصالت عمل
۳۹۸	مکان و ارزش علم اخلاق
۳۹۹	تعریف علم اخلاق
۴۰۰	موضوع علم اخلاق
۴۰۰	شناخت نفس و اقسام آن
۴۰۲	وجدان یا نفس لوّامه
۴۰۳	تأدیب نفس
۴۰۴	خوبیهای نفس
۴۰۴	روح مبدأ حیات
۴۰۶	درجات روح
۴۰۷	رابطه روح با بدن
۴۰۷	روح و عقل
۴۰۸	آفرینش عقل
۴۰۹	اخلاق و سعادت
۴۱۱	چهار عمل اصلی اخلاق
۴۱۲	تقوا و نقش آن در اخلاق
۴۱۲	سجایای اخلاقی
۴۲۷	● بخش دوم: اخلاق پزشکی
۴۲۳	علم در زندگی
۴۲۴	درد و شفا
۴۲۶	ارزش طبابت
۴۲۷	دکتر و حقّ ویزیت
۴۲۸	مهارت در پزشکی
۴۴۵	● بخش سوم: ملاحظات پزشکی
۴۴۱	روش های علمی در پزشکی کشور برای بانوان

آموزش پزشکی برای خانمها	۴۴۵
طب در قرآن	۴۵۱
طب اسلامی در جهان	۴۵۱
گیاه درمانی	۴۵۲
حجم آب در بدن و توزیع آن	۴۵۴
آب مقطر	۴۵۵
انگور	۴۵۷
بسیار مفیدند	۴۶۲
اکلیل کوهی، داروی مقوی برای ضعف عمومی	۴۶۶
ارقان	۴۶۷
انگیز	۴۶۷
اسفند	۴۶۸
استبرق	۴۶۸
اذاراقی	۴۶۹
آمله، هلیله و بلبله	۴۶۹
انجیر	۴۷۱
اسفناج	۴۷۱
ریحان	۴۷۲
آفتاب گردان	۴۷۳
آذان الفار	۴۷۳
بنج	۴۷۴
آویشن	۴۷۴
اسرب	۴۷۶
اترج	۴۷۷
برگ چنار	۴۷۷
برگ زیتون	۴۷۷

۴۸۲	نعناع
۴۸۹	مؤسسه پژوهشهای گیاهان دارویی ایران
۴۹۱	ملیس MELISSA
۴۹۲	لاواندولا LAVANDULA VERA
۴۹۳	سالمویا (مریم گلی گیاه همه کاره) SALVIA
۴۹۵	اسانس های طبیعی و اهمیت آنها در زندگی امروز بشر
۵۰۱	علوم در قرآن
۵۰۲	دین و علوم
۵۰۵	نقش کتابهای اهلای در تکامل علم
۵۰۶	طب در قرآن کریم
۵۰۶	طب در روایات پیشوایان
۵۰۷	نقش طب اسلامی در جهان
۵۰۸	گیاه درمانی
۵۱۰	درمان طبیعی
۵۱۱	نمونه هایی از گیاهان دارویی
۵۱۲	اهداف احیای طب اسلامی و داروهای سنتی
	طیب معنوی
۵۱۷	مقدمه
۵۲۵	دعا در قرآن
۵۲۶	دعا در روایات
۵۲۶	چگونه دعا کنیم؟
۵۲۸	خواص دعا در دنیا و آخرت
۵۳۴	چه وقت برای دعا مناسب تر است؟
۵۳۴	دعا در نماز، روزه و حج
۵۳۵	دعا و نماز، گشایش دنیا و آخرت
۵۳۶	سعادت و شقاوت

۵۳۷	مصلحت و مفسده
۵۳۸	خيرخواهي و نصيحت
۵۳۹	كمك از بزرگان
۵۴۰	نامه عمل انسان
۵۴۱	راز و نياز با خدا
۵۴۱	دعا براي استغفار گناهان
۵۴۲	رسيدگي به حال خود
۵۴۳	راه موفقيت
۵۴۴	مؤمن موفق
۵۴۵	راز آفرينش
۵۴۶	عرفان حقيقي
۵۴۷	مايوس نشدن
۵۴۷	ياس از گناه كبيره
۵۴۷	نظر ما در طب معنوي
۵۴۹	چه وقت بايد دعا كرد؟
۵۴۹	باز شرايط دعا
۵۵۰	دعا در عصر اتم
۵۵۰	استغفار بهترين دعا
۵۵۱	سرگرد كلود اتيرلي و نبود طبيب معنوي
۵۵۱	دعاي پيامبران
۵۵۲	نماز براي حاجت
۵۵۳	دعاي پس از مرگ
۵۵۳	دعا براي بيماري
۵۵۳	دعا جهت دفع گزیدن جانور و دفع سم حشرات
۵۵۴	پاسخ اشكالاتي در دعا
۵۵۵	تأثير دعا در حيوانات

۵۵۵	غذا و مرض
۵۵۶	نماز حاجت از امام باقر (علیه السلام)
۵۵۶	دعا سبب نجات
۵۵۷	مادیت و معنویت
۵۵۸	نماز جهت درد سر
۵۵۹	دعا برای حاجات
۵۶۱	دعا برای کسی که مال او بر ذمه دیگر باشد و نمی دهد
۵۶۳	دعا برای دفع وحشت
۵۶۵	چند چیز موجب صحت بدن است
۵۶۵	حفظ زراعت
۵۶۷	مصادر ادعیه کتاب طبیب معنوی
	□ اعترافات و پیشنهادات
۵۷۱	پیش گفتار
۵۷۳	مقدمه
۵۸۱	طب استعماری و استعمار طبّی
۵۹۴	استعمار طبّی یا سرقت اطباء یا پزشک ربایی
۵۹۹	احیای درمان سنتی در ایران
۶۰۳	طب سوزنی و درمان سنتی ایران
۶۰۵	طب سوزنی در ایران
۶۰۶	حجامت و مشت و مال
۶۰۷	فصد یا رگ زدن
۶۰۹	دانشکده طب سنتی
۶۱۱	کمبود عوامل غذایی
۶۱۱	تغذیه ناقص
۶۱۳	هدف از انتشار کتاب زبان خوراکیها
۶۱۳	سخت ترین مصائب

۶۱۵	گرسنگی نامرئی
۶۱۵	علل گرسنگی های مخفی
۶۱۸	طب اسلامی و حجامت
۶۲۳	پزشکان محقق و صاحب نظر
۶۲۷	سخنان مقام معظم رهبری
۶۲۹	طرح بازسازی پزشکی
۶۳۱	طرح نوسازی پزشکی
۶۳۲	تفکر مادی، عامل بسیاری از مفاسد
۶۳۵	آنچه باید انجام داد
۶۳۷	طب سنتی از دیدگاه امام خمینی (ره)
۶۴۰	شمه ای از سخنان ارزنده شهید مظلوم دکتر بهشتی
۶۴۰	خطرات داروها و زیانهای حاصله از درمانهای کنونی
۶۴۲	بیماریهایی که پیشرفتهای جدید پزشکی برای بشر به ارمغان آورده است
۶۴۶	طرح احیای داروهای گیاهی و استفاده گسترده از آن
۶۵۴	اهداف احیای طب اسلامی و داروهای سنتی
۶۵۵	علوم در قرآن
۶۵۶	دین و علوم
۶۵۷	تاریخ طب
۶۵۸	درمان طبیعی
۶۶۰	قدرت درمانی طبیعت
۵۱۳	منابع و مأخذ

پیشگفتار

این مجموعه آثاری که در اختیار خوانندگان عزیز و پژوهشگران قرار می‌گیرد، بدون تردید جای آن در میان کتاب‌های علمی و پزشکی، خالی بوده و کسی به این گستردگی به آن‌ها نپرداخته است، زیرا همه مدارک دینی مربوط به طب و بهداشت را از لابلای کتاب‌های اسلامی جمع آوری و با طب کهن و ادیان گذشته تطبیق داده و در امتداد آن با علم پزشکی جدید و آخرین نظریات دانشمندان جهان منطبق نموده و این نوع مباحث هر کدام در جایگاه خود کم نظیر است.

خوانندگان عزیز در لابلای مطالب این کتاب به مدارک اصیل اسلامی مانند: **طَبُّ النَّبِيِّ ﷺ، طَبُّ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، طَبُّ الرِّضَاءِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، طَبُّ الْأَئِمَّةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ** و... برخورد خواهید نمود که به طور یقین می‌توان گفت این کتابها تنها قسمت اندکی از مدارک اسلامی را در این موضوع تشکیل می‌دهد و تنها نمونه‌هایی در این رابطه می‌باشند. ما با تلاشی مستمر، ثراث اصیل دینی را از لابلای کتب اسلامی، اعم از کتب شیعه و اهل سنت، به اضافه کلمات انبیاء، افکار فلاسفه و دانشمندان، جمع آوری نموده و در پی ارائه آنها به جامعه جوان و تشنه معارف اسلامی هستیم.

بدین جهت، ما در راستای وحدت حوزه و دانشگاه، دست یاری به سوی دانشجویان و پژوهشگران محقق، فضل دوست و همین طور آنان که طالب ترقی و تکامل دین، ملت و کشور هستند، دراز می‌کنیم و از آنان می‌خواهیم که در این امر، از ارائه نظرات و خواسته‌های خود دریغ ننموده و در پیشبرد اهداف عالی دین مبین اسلام پیشقدم شده و ما را یاری نمایند، تا آنکه بتوانیم کتبی را در سایر زمینه‌های علوم اسلامی از قبیل: جهان بینی، روان‌شناسی اسلامی، جهان‌شناسی و طبیعیات، فیزیک و شیمی و... برای شناساندن چهره اسلام که جامع همه علوم را به محضر اندیشمندان و طالبان علوم اسلامی ارائه کنیم.

نگارنده این کتاب، در راستای احیای فرهنگ اسلامی، چهره اندیشمندان و فلاسفه و حکمای اسلامی را در مجموعه «فلسفه و فلاسفه» و معرفی ادیان را در «بررسی عقاید و ادیان»، مسائل و احکام اسلامی پیرامون منتهیات الهی را در قالب و مجموعه «محرمات و کیفر آنها در دین اسلام»، مسائل و قوانین قضایی و مدنی و... را در «قوانین اسلامی» و «اعتقادات دینی»، صفات حمیده و ردیله را در «اخلاق اسلامی» و مسائل اقتصاد اسلامی و... را به صورت تحقیقی مطرح نموده‌ایم که بعضی از آنها منتشر و برخی دیگر در آینده‌ای نزدیک در اختیار علاقمندان قرار خواهد گرفت. ان شاء الله

قم - مصطفی نورانی

بهار ۱۳۷۷